

w sprawie oceny programowej kierunku ochrona środowiska prowadzonego w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk inżyniersko-technicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku ochrona środowiska prowadzonego w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie nie w pełni umożliwia studentom kierunku ochrona środowiska osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Podstawą częściowego spełnienia kryterium 1 był brak możliwości jednoznacznego stwierdzenia, czy na studiach pierwszego i drugiego stopnia osiągane są wszystkie założone kierunkowe efekty uczenia się. W sylabusach poszczególnych zajęć brakuje odniesienia szczegółowych efektów uczenia się do efektów kierunkowych. Luki tej nie uzupełnia przedstawiona przez Uczelnię matryca pokrycia kierunkowych efektów uczenia się przez efekty szczegółowe, ponieważ z matrycy wynika, że w ramach większości pojedynczych zajęć osiągane są niemal wszystkie założone kierunkowe efekty uczenia się, pomimo że

treści kształcenia nie wskazują na możliwość osiągnięcia tych efektów. Tym samym trudno stwierdzić, które z kierunkowych efektów uczenia się są rzeczywiście osiągnięte.

Stanowisko Uczelni, przedstawione w piśmie WSEiZ-43/20/21 z 29 czerwca 2021 r., jest następujące *„w programie przyjęto i zrealizowano koncepcję, która zakłada, że efekty szczegółowe osiągnięte w ramach danego przedmiotu traktowane są łącznie i ich powiązanie z efektami kierunkowymi wykazywane jest w matrycy pokrycia efektów uczenia się, a nie w kartach przedmiotów. Jest kwestią dyskusyjną czy lepiej jest wykazywać bezpośrednie powiązania każdego z efektów szczegółowych z osobna z efektami kierunkowymi, czy efektów szczegółowych traktowanych łącznie dla całego przedmiotu z efektami kierunkowymi, jak to ma miejsce w programie WSEiZ. Uważamy, że ta druga, czyli zrealizowana w ocenianym programie studiów koncepcja ma tę pozytywną cechę, że nie „traci z oczu” przedmiotów, w ramach których efekty są osiągnięte. Ponadto, należy podkreślić, że obowiązek bezpośredniego odniesienia efektów szczegółowych do kierunkowych nie wynika z przepisów prawa. Odniesienie łączne jest równie uprawnione. Dlatego brak odniesienia bezpośredniego, w ocenie władz Uczelni, nie może być podstawą obniżenia oceny spełnienia kryterium.”*

Uczelnia ma prawo przyjąć własny sposób dokumentowania możliwości realizacji kierunkowych efektów uczenia się, a *„obowiązek bezpośredniego odniesienia efektów szczegółowych do kierunkowych nie wynika z przepisów prawa”*. Niemniej jednak rolą zespołu oceniającego jest dokonanie oceny, czy przyjęte rozwiązania gwarantują uzyskanie wszystkich założonych kierunkowych efektów uczenia się. W obecnej formie nie jest to możliwe, ponieważ w przypadku licznych zajęć treści programowe tego nie zapewniają. Należy również podkreślić, że Uczelnia tworząc matrycę, choć nie ma takiego obowiązku, sama dostrzega potrzebę udokumentowania powiązania szczegółowych efektów uczenia się, przyjętych dla poszczególnych zajęć, z kierunkowymi efektami uczenia się, co ma być sposobem sprawdzenia, czy wszystkie założone efekty kierunkowe są osiągnięte. Uchybieniem jest natomiast to, że wiele z tych odniesień, jak wykazano w raporcie z wizytacji, jest nieprawidłowych, bo przyjęte treści programowe zajęć nie umożliwiają uzyskania efektów, z którymi zostały powiązane.

Według Uczelni zespół oceniający nie dostrzegł *„roli zastosowanej w matrycy zasady różnicowania siły związków pomiędzy efektami osiąganymi w ramach przedmiotu czy grupy zajęć a efektami kierunkowymi, zgodnie z którą znakiem „+” oznakowane są związki niezaniebawalne, ale dość słabe, znakiem „++” – umiarkowane i znakiem „+++” silne”*. Należy jednak podkreślić, że mimo przygotowania tak rozbudowanej matrycy, przyjęte dla poszczególnych przedmiotów szczegółowe efekty uczenia się w wielu przypadkach nie pozwalają na uszczegółowienie wskazanych kierunkowych efektów uczenia się, niezależnie od przypisanej im siły, ponieważ przyjęte dla ich realizacji treści kształcenia nie pozwalają na ich osiągnięcie. I to właśnie było, i nadal pozostaje, powodem sformułowanego zalecenia, a nie sposób dokumentowania powiązania efektów szczegółowych z efektami kierunkowymi. Należy również zauważyć, że w matrycy przygotowanej dla *„Modułu specjalnościowego”*, zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia wskazano, że w ramach różnych specjalności student osiągnie większość założonych efektów uczenia się z tą samą siłą i w tym samym zakresie, pomimo że poszczególne specjalności różnią się zakresem realizowanych treści, co wyraźnie wskazuje, że siła tych powiązań powinna być zróżnicowana.

W raporcie z wizytacji jako przykładowe zajęcia, w ramach których student osiąga większość założonych kierunkowych efektów uczenia się, pomimo, że nie wynika to ani z założonych dla

tych zajęć efektów szczegółowych, ani z zawartych treści kształcenia podano: *technologie bioenergetyczne, ochronę wód, prawo ochrony środowiska, planowanie przestrzenne, ekotoksykologię*. W odpowiedzi Uczelnia ustosunkowała się do wykazanych nieprawidłowości w odniesieniu do pierwszych trzech z wymienionych zajęć. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem Uczelni, że w przypadku zajęć *technologie bioenergetyczne* realizacja efektów szczegółowych W1 „zna podstawowe mechanizmy i procesy służące pozyskaniu biomasy z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska” (należy zauważyć, że w sylabusie tych zajęć dla studiów stacjonarnych efekt W1 ma treść „sprawdzian pisemny, polegający na rozwiązywaniu zagadnień problemowych”) oraz W2 „posiada niezbędną wiedzę z zakresu rozwiązań biotechnologicznych służących uzyskaniu i wykorzystaniu energii oraz wpływu na ochronę środowiska”, dla osiągnięcia których przyjęto treści „*Pierwotne źródła energii odnawialnych. Obecny i perspektywiczny udział odnawialnych źródeł w bilansie paliwowo-energetycznym świata, UE i Polski. Zasoby energetyczne biomasy: drewno, uprawy energetyczne jednoroczne, wieloletnie, produkty uboczne z produkcji rolniczej oraz biomasa odpadowa z przemysłu rolno-spożywczego. Technologie zbioru, transportu i magazynowania biomasy. Technologie konwersji biomasy na cele energetyczne. Ocena wpływu wykorzystania biomasy na środowisko*”, zapewnione jest uszczegółowienie kierunkowych efektów uczenia się odnoszących się do wiedzy dotyczącej:

- wykorzystania zasobów biosfery (K1A_W02) - ponieważ treści kształcenia odnoszą się do pozyskiwania i przetwarzania biomasy, a nie do analizy zasobów biosfery jako takich,
- podstawowych relacji między stanem środowiska a jakością życia i zdrowiem człowieka (K1A_W09) – pomimo, że energetyczne wykorzystanie biomasy ma wpływ na środowisko, to wiedza nabywana w ramach ww. zajęć odnosi się do technologii pozyskiwania i przetwarzania biomasy, a nie do zagadnień dotyczących wpływu jakości środowiska na jakość życia i zdrowia,
- racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska w warunkach zrównoważonego rozwoju (K1A_W14) czy też unormowań prawnych dotyczących ochrony środowiska (K1A_W17) – ponieważ zagadnienia te nie wchodzą w zakres treści kształcenia.

Za prawidłowe można uznać odniesienie efektu W2 „posiada niezbędną wiedzę z zakresu rozwiązań biotechnologicznych służących uzyskaniu i wykorzystaniu energii oraz wpływu na ochronę środowiska” do efektów kierunkowych dotyczących wiedzy o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych, podstawowych metod, narzędzi i technik stosowanych przy rozwiązywaniu prostych zadań technicznych służących ochronie zasobów środowiska (K1A_W10, K1A_W11, K1A_W12).

W zakresie umiejętności nabywanych w ramach zajęć *technologie bioenergetyczne* założono dwa efekty: U1 „potrafi przeanalizować sposoby produkcji i wykorzystania biomasy na cele energetyczne” oraz U2 „potrafi ocenić wpływ bioenergetyki na środowisko”, które według Uczelni są uszczegółowieniem efektów kierunkowych dotyczących umiejętności pozyskiwania informacji z literatury (K1A_U01 (K1P_U01)) czy też porozumiewania się w środowisku zawodowym i pozazawodowym (K1A_U02 (K1P_U02)) pomimo, że nie wynika to z treści kształcenia. W przygotowanym stanowisku Uczelnia wskazała również, że efekt uczenia się U1 „potrafi przeanalizować sposoby produkcji i wykorzystania biomasy na cele energetyczne” jest uszczegółowieniem efektu kierunkowego K1A_U03 (K1P_U03) „potrafi przygotować dokumentację realizacji zadania praktycznego, w tym zadania technicznego z zakresu ochrony i racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska oraz opracować i przedstawić krótką prezentację jego wyników z zastosowaniem technologii informatycznych” oraz K1A_U05

(K1P_U05) „*ma umiejętność przygotowania standardowych prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku polskim i języku obcym poświęconych wybranym szczegółowym zagadnieniom z zakresu ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki technicznej*”, które w opinii Uczelni powinny być osiągnięte na ćwiczeniach projektowych, na których „*student przygotowuje opracowanie pisemne i jego krótką prezentację*” oraz K1A_U06 (K1P_U06) „*potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań technicznych o charakterze praktycznym z zakresu ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami, typowych dla realizowanej specjalności*” – nie można zgodzić się z tym stanowiskiem ponieważ w sylabusie zajęć nie podano treści kształcenia realizowanych w ramach zajęć projektowych, tym samym nie jest wiadomo czy i jakie zadanie praktyczne będzie realizował student oraz czy będzie potrafił przygotować dokumentację realizacji zadania praktycznego i jaka będzie forma prezentacji tego zadania. Z uwagi na brak treści kształcenia realizowanych w ramach projektu niemożliwe jest również potwierdzenie, że student będzie potrafił „ocenić przydatność i na tej podstawie właściwie wybrać rutynowe metody, narzędzia, podstawowe materiały oraz typowe techniki i technologie potrzebne do rozwiązania prostego zadania technicznego o charakterze praktycznym czyli czy osiągnie efekt kierunkowy K1A_U07 (K1P_U07) oraz efekt kierunkowy K1A_U10 (K1P_U10) dotyczący krytycznej analizy sposobu funkcjonowania oraz oceny istniejących rozwiązań technicznych (w szczególności: urządzeń, obiektów, systemów, procesów, technik, technologii, usług) z myślą o potrzebie ich optymalizacji. Z treści sylabusu i podanych metod weryfikacji nie wynika również, aby student potrafił zaprojektować, zgodnie z zadaną specyfikacją oraz zrealizować używając właściwych metod, technik, technologii i narzędzi proste urządzenie, obiekt dotyczący przetwarzania biomasy na cele energetyczne, a tym samym niemożliwe jest osiągnięcie w ramach tych zajęć efektu kierunkowego K1A_U11 (K1P_U11). Nie można również uznać, że student osiągnie efekt K1A_U18 (K1P_U18) „*umie wykorzystać zdobyte w środowisku, zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską i menedżerską, doświadczenie związane z utrzymaniem urządzeń, obiektów i systemów technicznych, stosowanych w działalności produkcyjnej i usługowej*” tylko dlatego, że jak podała Uczelnia „*prowadzący przedmiot jest praktykiem, zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską i menedżerską*”.

Kolejnym przykładem zajęć, dla których stwierdzono uchybienia dotyczące powiązania szczegółowych efektów uczenia się z efektami kierunkowymi, jest *ochrona wód*. W ramach tych zajęć w zakresie wiedzy założono tylko jeden efekt uczenia się W1 „*zna podstawowe, typowe rozwiązania technologiczne służących ochronie wód*”, który w ocenie Uczelni w znaczącym stopniu prowadzi do osiągnięcia efektu kierunkowego K1A_W02 (K1P_W02) zakładającego nabycie wiedzy w zakresie wykorzystania zasobów biosfery, pomimo że treści kształcenia odnoszą się głównie do składu wód i charakterystyki zanieczyszczeń, procesów samooczyszczania, biocenozy wód i sposobów ochrony wód. Nie można również uznać za prawidłowe odniesienie tego efektu do efektu kierunkowego K1A_W06 (K1P_W06) dotyczącego nabywania wiedzy o poziomach organizacji istot żywych, nawet jeśli, jak podaje Uczelnia, związek ten jest „słaby”.

W odniesieniu do zajęć *prawo ochrony środowiska* należy uznać, że efekt uczenia się W1 „*ma uporządkowaną wiedzę o roli i znaczeniu racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska w warunkach zrównoważonego rozwoju w oparciu o przepisy prawa ochrony środowiska*” jest uszczegółowieniem, a nie powieleniem efektu kierunkowego K1A_W14 (K1P_W14) „*ma*

uporządkowaną wiedzę o roli i znaczeniu racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska w warunkach zrównoważonego rozwoju”. Natomiast niewłaściwe jest odniesienie tego efektu, jak również efektu W2 „ma podstawową wiedzę z zakresu unormowań prawnych dotyczących ochrony środowiska i wykorzystania jego zasobów”, do efektów kierunkowych dotyczących nabycia wiedzy niezbędnej dla zrozumienia podstawowych relacji między stanem środowiska a jakością życia i zdrowiem człowieka (K1A_W09 (K1P_W09)), wiedzy z zakresu charakterystyki, identyfikacji zagrożeń dla środowiska oraz technik i metod ich eliminacji (K1A_W15 (K1P_W15)), znajomości pojęć i zasad z zakresu ochrony własności przemysłowej i intelektualnej (K1A_W19 (K1P_W19)), wiedzy z zakresu prawa autorskiego i zasad korzystania z zasobów informacji patentowej (K1A_W20 (K1P_W20)) oraz zarządzania, w tym zarządzania jakością (K1A_W21 (K1P_W21)), ponieważ realizowane treści kształcenia dotyczą jedynie źródeł prawa, zasad ochrony środowiska, organów i instytucji ochrony środowiska, udziału obywateli w sprawach dotyczących ochrony środowiska, ocenach oddziaływania na środowisko, ochrony poszczególnych komponentów środowiska, ochrony wód, powietrza, powierzchni i wnętrza ziemi.

Wobec przedstawionych powyżej nieprawidłowości (na przykładzie wybranych zajęć) nie można jednoznacznie stwierdzić czy zaplanowane treści programowe i realizacja efektów szczegółowych zapewni osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się (np. dotyczących planowania eksperymentu, wykonywania pomiarów, opracowania wyników badań, wyciągania wniosków, projektowania prostych obiektów i rozwiązań służących ochronie środowiska). Oznacza to, że nie ma podstaw do uchylenia sformułowanego zalecenia.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Brak przypisania treści kształcenia do poszczególnych form ich realizacji uniemożliwia ocenę czy zostaną osiągnięte kierunkowe efekty uczenia się z zakresu umiejętności np. dotyczące planowania eksperymentu, wykonania pomiarów, opracowania wyników badań, wyciągania wniosków projektowania prostych obiektów i rozwiązań służących ochronie środowiska, związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Uchybienie to dotyczy wielu zajęć, zarówno na studiach pierwszego (licencjackich i inżynierskich), jak i na studiach drugiego stopnia np.: *technologie bioenergetyczne, oczyszczanie ścieków, bilans energii, kotły i wymienniki ciepła, biopaliwa, podstawy systemu efektywności energetycznej, audyt energetyczny przedsiębiorstw, odnawialne i kogeneracyjne źródła energii* (w tym przypadku brak treści kształcenia w ramach zajęć projektowych), *ekologiczna ocena cyklu życia, oddziaływanie energetyki i gospodarki odpadowej na środowisko, planowanie przestrzenne, system terytorialnej ochrony przyrody, ocena oddziaływania na środowisko, ekotoksykologia, organizacja i funkcjonowanie systemu ochrony przyrody, organizacja i zarządzanie gospodarką odpadami, zanieczyszczenie wód i metody jego ograniczania, wskaźniki stanu środowiska*

Ponieważ treści kształcenia nie zostały przypisane do poszczególnych form zajęć, nie wiadomo, co będzie treścią zajęć np. laboratoryjnych czy projektu oraz jakie aspekty inżynierskie będą realizowane w ramach zajęć audytoryjnych. Z tego powodu nie można jednoznacznie ocenić, czy zostaną osiągnięte założone dla danych zajęć efekty uczenia się w zakresie umiejętności, w tym również kompetencje inżynierskie i umiejętności związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Dlatego podział treści kształcenia na poszczególne formy zajęć jest szczególnie istotny w przypadku zajęć związanych

z praktycznym przygotowaniem zawodowym, czyli tych, które powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej (a nie wszystkich zajęć, w ramach których realizowane są ćwiczenia).

Należy uznać uwagę Uczelni, że w przypadku 2 z ww. przykładowych zajęć, tj. *planowanie przestrzenne* oraz *ocena oddziaływania na środowisko* brak podziału treści kształcenia wynika z jednej formy ich realizacji. Problem braku podziału treści programowych dotyczy jednak 16 ww. przykładowych zajęć oraz innych, np. *środowiskowe uwarunkowania energetyki* czy *działalność gospodarcza na obszarach chronionych*.

Uczelnia, przywołując §3 ust. 1 pkt 3) rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów: „(w programie studiów określa się)... „*zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów*” argumentuje, że „Z powyższego zapisu jednoznacznie wynika, że treści programowe mogą być przypisane do poszczególnych zajęć, jak i do całego przedmiotu, grupy zajęć. Zatem powyżej przywołany zapis raportu zespołu oceniającego PKA („Za nieprawidłowe należy uznać to, że w przypadku wielu zajęć, zarówno na studiach pierwszego (licencjackich i inżynierskich), jak i na studiach drugiego stopnia, podano tylko ogólne treści kształcenia bez podziału na formy zajęć, co uniemożliwia ocenę czy zostaną osiągnięte kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności”) jest, w opinii WSEiZ, *sprzeczny z obowiązującym rozporządzeniem*”. Należy jednak zwrócić uwagę, że, zapis rozporządzenia wskazuje, że zarówno treści kształcenia, jak i efekty uczenia się powinny być jednak powiązane z formami ich realizacji. Jedynie treści kształcenia przypisane do konkretnej formy zajęć wskazują na możliwość osiągnięcia założonych efektów uczenia się, w szczególności w zakresie kształcenia kompetencji inżynierskich i umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, co jest szczególnie istotne na kierunku o profilu praktycznym.

Należy zgodzić się z zapisem „*Zdaniem władz WSEiZ, ćwiczenia audytoryjne są uniwersalną formą zajęć, umożliwiającą studentom nabywanie zarówno wiedzy, jak i umiejętności praktycznych*”. Poważne zastrzeżenie budzi natomiast to, że zarówno z przedstawionej dokumentacji jak i ze odpowiedzi Uczelni nie wynika jaka część zajęć audytoryjnych poświęcona jest zdobywaniu wiedzy, a jaka nabywaniu umiejętności praktycznych (i jakie konkretnie umiejętności są nabywane). Z tego też względu nie można zaliczyć całości zajęć audytoryjnych do zajęć o charakterze praktycznym.

Zdaniem władz Uczelni, zaletą zajęć audytoryjnych „*jest realizowanie zajęć w stosunkowo małych grupach (do 30 osób), co sprzyja nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z prowadzącym oraz większemu zaangażowaniu i aktywności studentów, a tym samym zdobywaniu praktycznych umiejętności. Zamiana tej formy na wykłady wpłynęłaby negatywnie na jakość kształcenia*”. Nie można uznać stanowiska Uczelni, że nawiązywanie bezpośredniego kontaktu z prowadzącym oraz zaangażowanie i aktywność studentów sprzyja nabywaniu umiejętności praktycznych, ważne jest bowiem jakie zadania praktyczne na tych zajęciach są realizowane. Uczelnia wskazuje, że zamiana zajęć audytoryjnych na wykłady nie przyniosłaby korzyści studentom kierunku praktycznego, ale nigdy ze strony zespołu oceniającego tak sugestia nie powstała. Wielokrotnie natomiast podkreślano, że w przypadku zajęć audytoryjnych, zwłaszcza w przypadku, gdy zajęcia nie obejmują wykładów, należy określić, jaka część tych zajęć poświęcona jest zdobywaniu wiedzy, a jaka umiejętności praktycznych (z uwzględnieniem jakie

treści programowe będą służyły kształceniu umiejętności praktycznych, i jakie konkretnie będą to umiejętności).

Ze stanowiska Uczelni wynika, że nawet jeśli nie można całości zajęć audytoryjnych zaliczyć do zajęć praktycznych to liczba zajęć laboratoryjnych i projektowych jest wystarczająca, aby wypełnić wymagania dla profilu praktycznego. Nie można zgodzić się z tym stanowiskiem podając na przykład studia inżynierskie pierwszego stopnia dla specjalności *odnawialne źródła energii, gospodarka wodna i odpadowa*, którym przypisano 2197 godz., z czego laboratoria i projekty stanowią 757 godz. Ponadto, brak treści kształcenia realizowanych w ramach zajęć laboratoryjnych czy projektowych uniemożliwia jednoznacznie stwierdzenie, że student faktycznie nabywa umiejętności praktyczne. Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem Uczelni, że realizacja zajęć laboratoryjnych w formie wizyty studyjnej na wybranych obiektach „*jest jedną z najlepszych form zajęć kształcących umiejętności praktyczne*”. Byłoby tak w przypadku, gdyby zajęciom tym przypisano konkretne treści kształcenia, a studenci w czasie takich zajęć wykonywali określone czynności praktyczne. Wizyta studyjna pozwala na poszerzenie i pogłębienie wiedzy i jest jak najbardziej wskazana, ale nie może zastąpić zajęć laboratoryjnych, w ramach których student nabywa umiejętność przeprowadzenia eksperymentu, wykonywania pomiarów oraz opracowywania wyników badań.

Nie można również zgodzić się z Uczelnią, że zajęcia z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych można zaliczyć do zajęć kształcących kompetencje inżynierskie. To, że student kierunku technicznego, przy rozwiązywaniu zadań inżynierskich powinien dostrzegać ich pozatechniczne aspekty wcale nie oznacza, że zajęcia z grupy zajęć humanistycznych lub społecznych kształcą kompetencje inżynierskie.

Podsumowując należy stwierdzić, w oparciu o przedstawioną dokumentację, informacje uzyskane w czasie wizytacji oraz stanowisko Uczelni nie można jednoznacznie potwierdzić, że faktyczny udział zajęć pozwalających na kształcenie umiejętności praktycznych odpowiada wymaganiom dla profilu praktycznego. Oznacza to, że nie ma podstaw do uchylenia sformułowanego zalecenia.

2. Program zajęć semestru uzupełniającego nie pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się, w tym prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, a tym samym zapewniających uzyskanie przez kandydata na studia drugiego stopnia, nieposiadającego tytułu zawodowego inżyniera, kwalifikacji pozwalających na osiągnięcie efektów uczenia założonych dla studiów drugiego stopnia.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem Uczelni, że kompetencje inżynierskie mają charakter uniwersalny, niezależny od kierunku studiów i że, rozporządzenie przewiduje związek kompetencji inżynierskich z kierunkiem studiów tylko w zakresie doświadczenia zdobywanego w środowisku zawodowym. Zapis w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich wskazuje również na związek między umiejętnościami, a kierunkiem studiów:

- (student potrafi) projektować – zgodnie z zadaną specyfikacją – oraz wykonywać typowe dla kierunku studiów proste urządzenia, obiekty, systemy lub realizować procesy, używając odpowiednio dobranych metod, technik, narzędzi i materiałów

Tym samym należy uznać za nieuprawnioną uwagę Uczelni o nadinterpretacji zespołu oceniającego „charakterystyk drugiego stopnia, poprzez nieuprawnione dodawanie słów typowych dla ochrony środowiska”. Należy również podkreślić, że w przygotowanym przez Uczelnię katalogu kierunkowych efektów uczenia się dla semestru uzupełniającego jest wyraźne odniesienie do studiowanego kierunku studiów (np. KP_W02_inż. Zna podstawowe metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu studiowanego kierunku studiów; KP_W05_inż. Zna typowe technologie inżynierskie w zakresie studiowanego kierunku studiów; KP_U05_inż. Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i ocenić – zwłaszcza w powiązaniu ze studiowanym kierunkiem studiów – istniejące rozwiązania techniczne w szczególności urządzenia, obiekty, systemy, procesy, usługi; KP_U06_inż. Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikację prostych zadań inżynierskich o charakterze praktycznym charakterystycznych dla studiowanego kierunku studiów), a tym jest ochrona środowiska, a nie dowolny kierunek studiów. Ponadto w katalogu efektów kierunkowych, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, efekty dotyczące nabywania kompetencji inżynierskich, odnoszą się do kierunku, a nawet specjalności:

studia I stopnia (przykładowe kierunkowe efekty uczenia się):

K1P_W10 ma podstawową wiedzę o cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które służą ochronie zasobów środowiska oraz zrównoważonemu ich wykorzystaniu i kształtowaniu, w zakresie zgodnym z realizowaną specjalnością,

K1P_W11 ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę z zakresu podstawowych metod, narzędzi i technik stosowanych przy rozwiązywaniu prostych zadań technicznych służących ochronie zasobów środowiska oraz kształtowaniu potencjału przyrody, w zakresie zgodnym z realizowaną specjalnością

K1P_W12 zna podstawowe materiały wykorzystywane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich oraz typowe technologie mające na celu ochronę środowiska, racjonalne gospodarowanie jego zasobami i/lub odtwarzanie utraconych walorów przyrodniczych,

K1P_W13 ma podstawową wiedzę w zakresie systemów i technik pomiarowych oraz procedur monitoringu środowiska,

K1P_W17 ma podstawową wiedzę z zakresu unormowań prawnych dotyczących ochrony środowiska i wykorzystania jego zasobów oraz działalności inżynierskiej,

K1P_U10 potrafi dokonywać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania oraz oceny istniejących rozwiązań technicznych (w szczególności: urządzeń, obiektów, systemów, procesów, technik, technologii, usług) z myślą o potrzebie ich optymalizacji w celu ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami w warunkach dążenia do nabywania doświadczenia i doskonalenia własnych kompetencji zawodowych,

K1P_U11 potrafi zaprojektować, zgodnie z zadaną specyfikacją, oraz zrealizować używając właściwych metod, technik, technologii i narzędzi proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowy dla realizowanej specjalności, służący ochronie środowiska, racjonalnemu wykorzystaniu zasobów biosfery lub odtwarzaniu utraconych walorów przyrodniczych.

studia II stopnia (przykładowe kierunkowe efekty uczenia się):

K2P_W08 ma ugruntowaną wiedzę o cyklu życia urządzeń obiektów i systemów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które służą ochronie zasobów środowiska oraz zrównoważonemu ich wykorzystaniu i kształtowaniu, w zakresie zgodnym z realizowaną specjalnością,

K2P_W09 ma pogłębioną i uporządkowaną znajomość zaawansowanych metod, narzędzi i technik stosowanych przy rozwiązywaniu zadań technicznych służących ochronie środowiska, zrównoważonemu gospodarowaniu jego zasobami oraz kształtowaniu potencjału przyrody, w zakresie zgodnym z realizowaną specjalnością,

K2P_W10 zna zaawansowane materiały i technologie wykorzystywane przy rozwiązywaniu zadań technicznych służących ochronie środowiska, racjonalnemu gospodarowaniu jego zasobami i/lub odtwarzaniu utraconych walorów przyrodniczych, w zakresie zgodnym z realizowaną specjalnością,

K2P_U07 potrafi ocenić przydatność i na tej podstawie właściwie dobrać, a w razie potrzeby także zmodyfikować, typowe metody, narzędzia, materiały, techniki i technologie potrzebne do rozwiązania zaawansowanego zadania technicznego o charakterze praktycznym, służącego ochronie i racjonalnemu wykorzystaniu zasobów środowiska i/lub odtwarzaniu utraconych walorów przyrodniczych z myślą o zrównoważonym rozwoju gospodarczym i cywilizacyjnym w warunkach dbałości o kondycję człowieka i innych organizmów żywych, w zakresie typowym dla realizowanej specjalności,

K2P_U12 potrafi zaprojektować, zgodnie z zadaną specyfikacją, oraz zrealizować używając właściwych metod, technik, technologii i narzędzi typowe urządzenie, obiekt, system lub proces w zakresie zadań technicznych zgodnych z realizowaną specjalnością, służących ochronie środowiska, racjonalnemu wykorzystaniu zasobów biosfery i/lub odtwarzaniu utraconych walorów przyrodniczych.

Oznacza to, że wbrew opinii wyrażonej w przedstawionym stanowisku, Uczelnia już na etapie formułowania kierunkowych efektów uczenia się dostrzegła konieczność powiązania efektów inżynierskich ze studiowanym kierunkiem, a nawet specjalnością.

Uchybieniem jest to, że efekty uczenia się założone dla semestru uzupełniającego nie są możliwe do osiągnięcia w ramach zaplanowanych treści programowych. Nie można uznać, że zajęcia *procesy produkcyjne*, którego szczegółowe efekty uczenia się nie wpisują się w kierunkowe efekty uczenia się założone dla semestru uzupełniającego, a treści kształcenia nie odnoszą się do ochrony środowiska, umożliwia uzyskanie większości założonych efektów. Należy również zaznaczyć, że w sylabusie zajęć *procesy produkcyjne* nie ma odniesienia efektów szczegółowych do efektów kierunkowych więc nie jest zrozumiałe na jakiej podstawie Uczelnia twierdzi, że wskazane efekty zostaną osiągnięte. Również pozostałe zajęcia zaplanowane w semestrze uzupełniającym nie zapewniają nabycia założonych efektów uczenia się. W ramach żadnych z zajęć nie ma treści kształcenia pozwalających na osiągnięcie np. efektu uczenia się KP_W04_inż. „Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością i prowadzenia działalności gospodarczej”, jak również efektu KP_W03_inż. w zakresie „zna formy indywidualnej przedsiębiorczości” oraz efektów uczenia się odnoszących się do umiejętności takich jak np. KP_U08_inż. „Potrafi zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować oraz zrealizować proste urządzenie, obiekt, system lub proces, typowe dla studiowanego kierunku studiów (a nie jakiegokolwiek) używając właściwych metod, technik i narzędzi”. Nie można uznać stanowiska Uczelni, więc zalecenie nie może zostać uchylone.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Kryteria kwalifikacji na studia drugiego stopnia nie zapewniają doboru kandydatów, których przygotowanie będzie umożliwiało osiągnięcie przyjętych kierunkowych efektów uczenia się – dotyczy kandydatów nieposiadających tytułu zawodowego inżyniera.

W odpowiedzi Uczelnia dostarczyła uchwałę 2/04/2021 z dn. 27 kwietnia 2021 dotyczącą regulaminu przyjęć na studia w roku akademickim 2021/2022. Wprowadzone zmiany dotyczące zasad rekrutacji należy ocenić pozytywnie, ale Uczelnia nie załączyła nowego/zmienionego programu studiów dla semestru uzupełniającego pozwalającego na osiągnięcie założonych dla tego semestru efektów uczenia się. W zmienionej uchwale dotyczącej wymagań rekrutacyjnych na kierunek ochrona środowiska pozostaje zapis „(...) *O przyjęcie na studia mogą ubiegać się także absolwenci studiów przyporządkowanych do pokrewnych dyscyplin naukowych, nieposiadający tytułu inżyniera, jeżeli uzupełnienie brakujących efektów uczenia się (kierunkowych i inżynierskich) może być zrealizowane podczas semestru uzupełniającego oraz w ramach różnic programowych w wymiarze nie przekraczającym 30 punktów ECTS*”. Ze względu na to, że zastrzeżenia budzi program semestru uzupełniającego, który nie zapewnia uzupełnienia wiedzy i umiejętności, w tym kompetencji inżynierskich, gwarantujących przygotowanie kandydata na poziomie umożliwiającym osiągnięcie efektów uczenia się założonych dla studiów drugiego stopnia, nie można uznać, że zalecenie zostało zrealizowane.

Analiza dokumentacji jednego ze studentów studiów drugiego stopnia, realizującego zajęcia semestru uzupełniającego wykazała, że ukończenie studiów wiązało się z uzyskaniem niższej, niż 300, liczby punktów ECTS (z dokumentacji wynikało, że student uzyskał łącznie, na obu stopniach studiów 291 punktów ECTS, w przedstawionym stanowisku Uczelnia wyjaśniła, że „*Osoba ta uzyskała w wyniku realizacji przedmiotów z semestru uzupełniającego oraz różnic programowych łącznie 29 ECTS, a nie 21 ECTS jak wynikało to z przedstawionej dokumentacji. Błąd ten był wynikiem błędu w systemie komputerowym do obsługi toku studiów oraz błędu ludzkiego*”). Jednocześnie wskazano, że „*władze WSEiZ nie podzielają opinii ekspertów zespołu oceniającego PKA, którzy w raporcie wskazują, że „do ukończenia studiów drugiego stopnia i uzyskania tytułu magistra inżyniera niezbędne jest uzyskanie 300 punktów ECTS. Opinia ta nie znajduje uzasadnienia ani w obecnie obowiązujących przepisach prawa dotyczących szkolnictwa wyższego - tj. ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.) oraz aktach wykonawczych, ani w przepisach prawa o szkolnictwie wyższym obowiązujących w roku akademickim 2017/2018 - tj. ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2005 nr 164 poz. 1365 z późn. zm.) oraz aktach wykonawczych do ustawy*”. Tym samym Uczelnia stoi na stanowisku, że oczekiwanie eksperta, że do ukończenia studiów drugiego stopnia i uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera konieczne jest uzyskanie 300 ECTS jest nieprawidłowe i nieuprawnione.

Nie można uznać tego stanowiska: studia inżynierskie pierwszego stopnia powinny posiadać wymiar co najmniej 210 pkt ECTS ponieważ polski system szkolnictwa wyższego, na mocy porozumień międzynarodowych, jest włączony do europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. Stosuje się w nim europejski system transferu i akumulacji punktów (ang. European Credit Transfer and Accumulation System – ECTS), który ma ułatwić studentom studiowanie na różnych uczelniach. System ten umożliwia m.in. uznawanie kwalifikacji akademickich uzyskanych za granicą i okresów nauki za granicą. Zgodnie z zasadami systemu, jeden rok pracy studenta jest oceniany na 60 ECTS. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stanowi, że studia pierwszego stopnia, kończące się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera, trwają co najmniej 7 semestrów, czyli 3,5 roku. W związku z tym, zgodnie z zasadami ECTS, studiom tym należy przypisać 210 punktów ECTS. Absolwent studiów inżynierskich pierwszego stopnia ma

możliwość kontynuowania kształcenia na studiach drugiego stopnia kończących się przyznaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera, które trwają 3 semestry i do których uczelnie przyporządkowują 90 pkt ECTS. Łączna liczba punktów ECTS jaką ustawodawca przewidział dla ukończenia jednolitych studiów magisterskich i uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera, równoważnych ukończeniu studiów pierwszego i drugiego stopnia wymaga zawsze uzyskania minimum 300 pkt ECTS.

Poza tym, mimo przedstawionego stanowiska, Uczelnia już na etapie przygotowywania koncepcji kształcenia i tworzenia programu studiów przypisała studiom pierwszego stopnia, licencyjnym i inżynierskim, odpowiednio po 180 i 210 punktów ECTS, a studiom drugiego stopnia – 90 punktów ECTS, zakładając, że absolwenci studiów licencyjnych muszą uzyskać dodatkowe 30 punktów ECTS realizując semestr wyrównawczy. Tym samym, mimo przedstawionego stanowiska, Uczelnia uznaje, że warunkiem uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera konieczne jest uzyskanie 300 punktów ECTS.

Uczelnia ustosunkowała się również do rekomendacji, w odniesieniu do zajęć, dla których przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się zostały niewłaściwie dobrane lub metody te nie zostały podane, wskazując, że zadania problemowe mogą mieć charakter praktyczny, a zadania realizowane na ćwiczeniach audytoryjnych *„mogą mieć charakter prostych zadań projektowych”*. Jest tak w istocie, ale w takim przypadku celowym jest wskazanie, co jest przedmiotem projektu, i jaki konkretnie problem praktyczny studenci rozwiązują. Ogólne sformułowania budzą zastrzeżenia, czy dobrane metody weryfikacji rzeczywiście sprawdzają umiejętności praktyczne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.), zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne powinny być prowadzone *w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów*. Metody weryfikacji powinny być zatem tak dobrane, aby nie było wątpliwości, że umożliwiają sprawdzenie osiągnięcia umiejętności praktycznych.

2. Wykazano, że były realizowane prace dyplomowe, których tematyka nie dotyczyła zagadnień z zakresu ochrony środowiska i nie potwierdzała uzyskania założonych dla ocenianego kierunku efektów uczenia się. W odpowiedzi Uczelnia wyjaśniła, że dotyczyło to prac dyplomowych realizowanych na specjalności *zdrowie i środowisko*, która po raz ostatni była uruchomiona w roku akademickim 2015/2016. Nie zmienia to faktu, że Uczelnia dopuściła do realizacji prac dyplomowych, których tematyka nie mieści się w zakresie studiowanego kierunku, a ponadto specjalność *zdrowie i środowisko* nadal jest w ofercie studiów drugiego stopnia i należy stworzyć mechanizmy zapewniające uniknięciu podobnych przypadków w przyszłości. Uwzględniając stanowisko Uczelni, poparte zapisem art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 ze zm.), że praca dyplomowa powinna prezentować ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu, wciąż aktualnym pozostaje wymóg, aby tematyka prac dyplomowych odnosiła się do zagadnień wpisujących się w zakres ochrony środowiska z uwzględnieniem trendów rozwojowych dyscyplin, do których przypisano kierunek i zapewniała weryfikację osiągnięcia założonych kierunkowych efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych i kompetencji inżynierskich.

Należy jednak zwrócić uwagę, że Uczelnia już na etapie przygotowywania koncepcji kształcenia na kierunku ochrona środowiska dostrzegła różnice w realizowanych specjalnościach, wprowadzając zapisy w kierunkowych efektach uczenia się wskazujące, że efekty kierunkowe są realizowane „w zakresie zgodnym zrealizowaną specjalnością”. Dążąc zatem do podnoszenia jakości kształcenia należy wziąć pod uwagę realizację prac dyplomowych zgodnych ze specjalnością. Studenci wybierając konkretną specjalność często kierują się własnymi zainteresowaniami lub posiadanym doświadczeniem zawodowym, co oznacza, że spójność tematyki prac dyplomowych z realizowaną specjalnością może pozytywnie wpływać na wartość merytoryczną pracy.

W odniesieniu do kryterium 10:

Mimo, że w Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów, to wskazanych w kryteriach 1-3 uchybień system jakości kształcenia nie zdiagnozował. Nadrzędnym celem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest diagnoza uchybień związanych z procesem dydaktycznym, a tworzenie procedur, czyli formalnych zasad funkcjonowania systemu jedynie środkiem umożliwiającym osiągnięcie celu. Na kierunku ochrona środowiska, mimo rozbudowanych struktur systemu zapewnienia jakości kształcenia, nie zdiagnozowano uchybień objętych procedurami, w tym m.in. ukończenie studiów drugiego stopnia z niższą niż 300 liczbą punktów ECTS czy realizację prac dyplomowych, których tematyka wpisuje się w zakres nauk o zdrowiu (recenzenci, a w jednym przypadku nawet promotor z obszaru nauk medycznych) a nie ochronę środowiska. Oznacza to konieczność wprowadzenia mechanizmów diagnozujących uchybienia i zapobiegających ich powstawaniu w przyszłości.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Dla wszystkich zajęć realizowanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia (licencjackich i inżynierskich) oraz na studiach drugiego stopnia zaleca się dokonać prawidłowego odniesienia szczegółowych efektów uczenia się do kierunkowych efektów uczenia się, wskazującego na możliwość osiągnięcia wszystkich założonych kierunkowych efektów uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 2:

2. Zaleca się, aby treści kształcenia realizowane w ramach poszczególnych zajęć przypisać do poszczególnych form ich realizacji tak, aby jednoznacznie wskazywały na możliwość nabywania umiejętności praktycznych, w tym kompetencji inżynierskich, zgodnie z wymogami określonymi dla kierunku studiów o profilu praktycznym.
3. Zaleca się, aby treści kształcenia w ramach zajęć realizowanych w semestrze uzupełniającym (studia drugiego stopnia) dobrać tak, aby zapewniały kandydatom, nieposiadającym tytułu zawodowego inżyniera, uzupełnienie wiedzy i umiejętności (w tym kompetencji inżynierskich) związanych z kluczowymi kierunkowymi efektami uczenia się założonymi dla studiów pierwszego stopnia.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się, aby kryteria kwalifikacji na studia drugiego stopnia zapewniały dobór kandydatów, których przygotowanie będzie umożliwiało osiągnięcie przyjętych kierunkowych efektów uczenia się. W przypadku, gdy Uczelnia dopuszcza rekrutację na studia drugiego stopnia, kończące się nadaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera, kandydatów nieposiadających tytułu zawodowego inżyniera, konieczne jest zapewnienie uzupełnienia wiedzy i umiejętności, w tym kompetencji inżynierskich, związanych z kluczowymi kierunkowymi efektami uczenia się ze studiów pierwszego stopnia, tak aby przygotowanie kandydatów umożliwiało osiągnięcie efektów uczenia się założonych dla studiów drugiego stopnia.
2. Zaleca się, aby tematyka prac dyplomowych odnosiła się do zagadnień wpisujących się w zakres ochrony środowiska z uwzględnieniem trendów rozwojowych dyscyplin, do których przypisano kierunek i zapewniać weryfikację osiągnięcia założonych kierunkowych efektów uczenia się, w tym umiejętności praktycznych i kompetencji inżynierskich.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. W ramach działającego systemu zapewnienia jakości kształcenia zaleca się wdrożenie mechanizmów umożliwiających skuteczne wyeliminowanie uchybień stwierdzonych w opisie kryteriów 1 – 3 oraz zapobiegających ich powstawaniu w przyszłości.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające kierunku ochrona środowiska na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2023/2024.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek